

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ήθελα το έργο μου να βοηθάει τους ανθρώπους να διαλέγουν...
Πάμπλο Πικάσο

του ΔΣ

Νέα Επιτροπή
Κατάταξης
και Κρίσεων
του ΕΕΤΕ

Δικαίωμα αμοιβής
για εκθέσεις
στην Ευρώπη

Περιφερειακή
δραστηριότητα
του ΕΕΤΕ

20 χρόνια μετά
τους βομβαρδισμούς
του ΝΑΤΟ κατά
της Γιουγκοσλαβίας

Εκθεση Γλυπτικής
στο Βυζαντινό Μουσείο

Ενεργοποίηση της
συμφωνίας με το ΤΑΠ

Μήνας Εφαρμογών
των Εικαστικών Τεχνών

Χαρακτική - Από
την Προϊστορία στην
Ελλάδα του Σήμερα

Επιχειρηματικό το πλαίσιο του ν. 4412/16 για τα δημόσια καλλιτεχνικά έργα

Κατάσταση σύγχυσης, σύγκρουσης νόμων
και απαξίωσης των καλλιτεχνικών έργων και εικαστικών
στα πλαίσια της «εναρμόνισης» με την Ευρωπαϊκή οδηγία

Οι εικαστικές Τέχνες και ο πολιτισμός είναι το νέο πεδίο άσκησης επιχειρηματικής δράσης. Η ριζική ανατροπή της ανάθεσης παραγωγής καλλιτεχνικού έργου αποκλειστικά σε φυσικά πρόσωπα –τους εικαστικούς καλλιτέχνες– όσον αφορά στο δημόσιο χρήμα και στο δημόσιο χώρο, είναι το συμπέρασμα των τελευταίων συναντήσεων του ΕΕΤΕ με το Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης και το ΥΠΠΟΑ, την εβδομάδα 3-10/3/2019.

— συνέχεια στη σελ. 3

Πρόταση τροπολογίας νόμου στη Βουλή, σχετικά με το θέμα των δημόσιων καλλιτεχνικών έργων

Το ΕΕΤΕ απευθύνθηκε την Πέμπτη 21 Μαρτίου 2019, στα κόμματα της Βουλής (πλην της Χρυσής Αυγής) και ζήτησε να καταθέσουν τροπολογία στο ν. 4412/16 στο νομοσχέδιο του Υπ. Οικονομίας και Ανάπτυξης που συζητείται τώρα, για την εξαίρεση της Τέχνης από τις «προμήθειες» και τα εμπορεύματα.

Στην πρότασή του το ΔΣ του ΕΕΤΕ ζήτησε να ψηφιστεί τροπολογία στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο όπου: 1. Εξαιρούνται ρητά οι καλλιτεχνικές-εικαστικές υπηρεσίες καθώς και η ανάθεση από το δημόσιο της δημιουργίας και τοποθέτησης εικαστικών έργων ή η απόκτησή τους (αγορά τους) από τις ρυθμίσεις του ν. 4412/2016. 2. Στο άρθρο 32 του ν. 4412/16, να απαλειφθεί η περ. αα της περ. β της παρ. 2, και συγκεκριμένα η φράση «αα) στόχος της σύμβασης είναι η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης». 3. Στο άρθρο 377 (Καταργούμενες διατάξεις) του ν. 4412/16 η περ. 68 της παρ. 1 να διαμορφωθεί ως εξής: «του π.δ. 28/1980 (Α' 11), πλην του άρθρου 9, το οποίο παραμένει σε ισχύ...».

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας κατέθεσε ήδη ολόκληρη την πρόταση τροπολογίας του ΕΕΤΕ στη Βουλή, την Παρασκευή 22 Μαρτίου 2019.

Ανακοινώσεις του ΔΣ

Ενεργοποιείται η Συμφωνία του ΕΕΤΕ με το ΤΑΠ

Μετά τις διαμαρτυρίες του ΔΣ του ΕΕΤΕ για την καθυστέρηση της υλοποίησης της συμφωνίας του ΤΑΠ με το ΕΕΤΕ για την παρουσία στα πωλητήρια των Δημόσιων Μουσείων της χώρας, εικαστικών έργων εμπνευσμένων από την πολιτιστική μας κληρονομιά, πραγματοποιήθηκε στις 12/4/2019 η πρώτη συνεδρίαση της Ομάδας που θα σχεδιάσει τις προκηρύξεις –προσκήσεις ενδιαφέροντος και διαγωνισμούς.

Στην Ιστοσελίδα του ΕΕΤΕ και του ΤΑΠ, αμέσως μετά το Πάσχα, θα αναρτηθούν προκηρύξεις ενδιαφέροντος για την αγορά ή παρακαταθήκη εικαστικών έργων όλων των ειδών, με προτεραιότητα σε έργα εφαρμοσμένων τεχνών ή αναπαγωγές, καθώς και σε προτάσεις που να αφορούν τα παιδιά...

Εφυγαν από τη ζωή

Το τελευταίο διάστημα έφυγαν από τη ζωή οι συνάδελφοί μας: Μιχάλης Ιερωνυμίδης, γραφίστας, Χρήστος Ζυγομαλάς, γλύπτης, Νίκη Γουλανδρή, ζωγράφος, Λευτέρης Χιλέτης, γλύπτης και εκπαιδευτικός, Σταύρος Μπαλτογιάννης, ζωγράφος και συντηρητής, Αλέκος Κυριακός, γλύπτης, Ναταλία Μελά, γλύπτρια.

Το Δ.Σ. εκφράζει τη λύπη του για τον θάνατο των παραπάνω συναδέλφων μας και τα θερμά του συλλυπητήρια στις οικογένειες και στους οικείους τους.

**Ωρες λειτουργίας
των γραφείων του ΕΕΤΕ
για το κοινό:
Δευτέρα έως Παρασκευή,
11:00-14:00**

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Εύα Μελά, Πρόεδρος ΔΣ
Τηλ.: 210 33 01 719, 210 33 00 016
Fax: 210 33 01 408
Ιστοσελίδα: www.eete.gr
e-mail: chafartg@otenet.gr

Εκτύπωση: Ιάσωνας Μποτζάκης
Τζαβέλλα 10, 10681 Αθήνα
Τηλ.: 210 / 33 01 604

Νέα Επιτροπή Κατάταξης και Κρίσεων του ΕΕΤΕ Μετά τις εκλογές της 31ης Μαρτίου 2019

Η κατανομή των μελών στη Δευτεροβάθμια και στις 2 Πρωτοβάθμιες ΕΚΚ έγινε με κλήρωση που διενεργήθηκε από το ΔΣ του ΕΕΤΕ κατά τη συνεδρίασή του στις 8/04/2019, αφού πρώτα εξαιρέθηκαν τα 4 αρχαιότερα κατά τη σειρά εγγραφής στο ΕΕΤΕ μέλη – ένα από κάθε τμήμα – τα οποία μαζί με τα άλλα 4 που κληρώθηκαν ορίζονται ως μέλη της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.2 του Ν.1854/89, και έχει ως εξής:

• **Α΄ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ έτους 2019 (με κλήρωση). Τμήμα Γλυπτικής:** 1. Μυρωδιάς Αντώνης 2. Σουβατζόγλου Γιάννης. **Τμήμα Διακοσμητικής:** 3. Βαμπούλης Ιωάννης 4. Παπαζαφειρόπουλος Τάκης. **Τμήμα Ζωγραφικής:** 5. Βολονάκη Ουρανία 6. Καμπάνης Μάρκος - Πρόεδρος. **Τμήμα Χαρακτικής:** 7. Αννιτσάκης Οδυσσεύς 8. Παντελιάς Μιλτιάδης. Βάσει της αρχαιότητας εγγραφής στο ΕΕΤΕ, πρόεδρος της Α΄ Πρωτοβάθμιας Επιτροπής ορίζεται ο κος Καμπάνης Μάρκος.

• **Β΄ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ έτους 2019 (με κλήρωση). Τμήμα Γλυπτικής:** 1. Βάλβη-Γουργιωτοπούλου Ελισσάβετ - Πρόεδρος 2. Γεωργαρίου Πέτρος. **Τμήμα Διακοσμητικής:** 3. Γκολφινόπουλος Χαράλαμπος 4. Λυρίτη Ελισσάβετ. **Τμήμα Ζωγραφικής:** 5. Στεργιοπούλου Νανά 6. Χαροκόπου Αναστασία. **Τμήμα Χαρακτικής:** 7. Οικονομίδου Φλωρεντία 8. Σαρελάκου-Ρόκου Ρουμπίνη. Βάσει της αρχαιότητας εγγραφής στο ΕΕΤΕ, πρόεδρος της Β΄ Πρωτοβάθμιας Επιτροπής ορίζεται η κα Βάλβη-Γουργιωτοπούλου Ελισσάβετ.

• **ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ έτους 2019. Τμήμα Γλυπτικής:** 1. Βλάσσης Αγγελος (κατ' αρχαιότητα) 2. Σκαλκώτος Δημήτρης (με κλήρωση). **Τμήμα Διακοσμητικής:** 3. Πασπαλιάρης Αθανάσιος (κατ' αρχαιότητα) 4. Χρυσάνθου Αρετή (με κλήρωση). **Τμήμα Ζωγραφικής:** 5. Δουραμάνης Περικλής (κατ' αρχαιότητα) 6. Στεφανάκης Γιάννης (με κλήρωση). **Τμήμα Χαρακτικής:** 7. Σχοινά Μαίρη (κατ' αρχαιότητα) - Πρόεδρος 8. Τσαλαματά Βίκυ (με κλήρωση). Βάσει της αρχαιότητας εγγραφής στο ΕΕΤΕ, πρόεδρος της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής ορίζεται η κα Σχοινά Μαίρη.

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ/ΡΙΕΣ. Τμήμα Γλυπτικής: Κουτήφαρη Καλλιόπη, Παπαθεοδώρου Κάλια, Σταματόπουλος Γιώργος, Φίκα Ολυμπία. **Τμήμα Διακοσμητικής:** Ευγενικός Κώστας (γραφίστας), Κομσελή Αναστασία (κεραμίστρια), Μάρκου Γρηγόρης (αγιογράφος), Στεπούνινα Αγάπη (Λιουμπόφ) (ζωγράφος-εικονογράφος). **Τμήμα Ζωγραφικής:** Πασχάλης Ανάργυρος, Σταμοπούλου Μαρουλία, Ματάλα Μαρία. **Τμήμα Χαρακτικής:** Κολιός Γιάννης, Κολιπέτσα Βασιλική

Οι καλλιτέχνες-μέλη του ΕΕΤΕ και τα έργα τους τώρα στην ιστοσελίδα του ΕΕΤΕ

Το Δ.Σ. του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος/ΕΕΤΕ καλεί εκ νέου όλους τους συναδέλφους (ανεξάρτητα αν παλιότερα είχαν καταχωρήσει εικόνες έργων τους και βιογραφικό στην ιστοσελίδα του ΕΕΤΕ ή όχι) και που επιθυμούν να εμφανίζεται ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα της δουλειάς τους στο διαδίκτυο μέσα από τη νέα ιστοσελίδα του ΕΕΤΕ, να προσκομίσουν ή να αποστείλουν ταχυδρομικά στα γραφεία του ΕΕΤΕ, Βαλτετσίου 42, Αθήνα 10681, ψηφιακό δίσκο (cd) ή μονάδα αποθήκευσης (memory stick) με ψηφιακό υλικό ή να στείλουν το υλικό αυτό μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση 2016e.e.e.gr@gmail.com

Το ψηφιακό υλικό θα πρέπει να περιλαμβάνει:

1) Μέχρι 10 φωτογραφίες έργων σε αρχείο jpeg, ανάλυση 72 dpi και διαστάσεις όχι μεγαλύτερες του 1/2 του Α4. Το κάθε φωτογραφικό αρχείο θα φέρει το ονοματεπώνυμο του καλλιτέχνη και αύξοντα αριθμό.

2) Αρχείο word που θα περιλαμβάνει για κάθε έργο τα στοιχεία του όπως αυτά αναφέρονται: Τίτλος, Υλικό ή Τεχνική, Διαστάσεις, Έτος Δημιουργίας. Για κάθε έργο θα πρέπει να υπάρχει το Ονοματεπώνυμο του Καλλιτέχνη και ο αύξοντας αριθμός, ο οποίος θα ταυτοποιεί τα συγκριμένα στοιχεία με το αντίστοιχο φωτογραφικό αρχείο του έργου.

3) Φόρμα βιογραφικού σε αρχείο word, συμπληρωμένη με γραμματοσειρά Times, 12 στιγμών και χωρίς μορφοποίηση. Κάθε εκθεσιακή δραστηριότητα που αναγράφεται στο βιογραφικό θα πρέπει να τεκμηριώνεται: ακριβής τίτλος της έκθεσης, διοργανωτής, χώρος, πόλη, χρονολογία. Η φόρμα βιογραφικού θα βρίσκεται στην ιστοσελίδα του ΕΕΤΕ www.eete.gr στο μενού της επικοινωνίας – «συχνές ερωτήσεις».

4) Την ηλεκτρονική διεύθυνση της προσωπικής ιστοσελίδας, αν διαθέτουν, ή άλλα στοιχεία επικοινωνίας που επιθυμούν.

Σημείωση 1: Το υλικό των συναδέλφων που είχαν καταχωρήσει στη παλιά ιστοσελίδα του ΕΕΤΕ, φωτογραφίες έργων και βιογραφικό, υπάρχει στην «Προηγούμενη ιστοσελίδα» (αναζητείστε τη σχετική ένδειξη στο μενού της νέας ιστοσελίδας του ΕΕΤΕ).

Σημείωση 2: Στο βιογραφικό μπορεί να προστεθεί επιπλέον παράγραφος με τίτλο «Στοιχεία επικοινωνίας».

Επιχειρηματικό το πλαίσιο του ν. 4412/16 για τα δημόσια καλλιτεχνικά έργα

Το ΕΕΤΕ, έγκαιρα είχε προειδοποιήσει την κυβέρνηση ότι, με την ψήφιση του ν. 4412/2016, δημιουργήθηκαν πολλά προβλήματα στα δημόσια καλλιτεχνικά έργα και στις διαδικασίες ανάθεσης ή αγοράς τους, γιατί χωρίς καμία μελέτη, χωρίς να ληφθούν υπ όψιν ο χαρακτήρας και η ιδιαιτερότητα των καλλιτεχνικών έργων, χωρίς καν να ληφθεί υπ όψιν η γενικότερη νομοθεσία σχετικά με αυτά, χωρίς να συζητηθούν οι ρυθμίσεις που προέβλεπε ο ν. 1218/81 του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος (ΝΠΔΔ υπό την εποπτεία του Υπ. Πολιτισμού και Αθλητισμού), έγιναν νέες ρυθμίσεις με τον νόμο 4412/16, με συνέπεια μέσα από γενικότητες και αδόκιμες διατυπώσεις να δημιουργηθεί μια κατάσταση με πολλές ασάφειες, σύγχυση, σύγκρουση νόμων και απαξίωση των καλλιτεχνικών έργων, με συνέπειες αρνητικές για την Τέχνη και την κοινωνία.

Συγκεκριμένα με τον 4412/16: 1. Κατακυρώνεται η παρουσία των εμπόρων, επιχειρηματιών και κάθε είδους «μεσαζόντων» στη σχέση τέχνης και Δημοσίου, αφού κατά παράβαση του ίδιου του νόμου του ΕΕΤΕ ν. 1218/81 άρθρο 9 που ισχύει, μπορεί πλέον να ανατεθούν καλλιτεχνικά έργα και σε κάθε είδους επιχειρήσεις και εταιρείες και όχι μόνο σε εικαστικούς καλλιτέχνες-φυσικά πρόσωπα-. Αυτό από μόνο του απαξιώνει τούς εικαστικούς καλλιτέχνες και το έργο τους και αλλοιώνει την ίδια τη φυσιογνωμία της τέχνης και της σχέσης της με το δημόσιο, **απαξιώνει τον εικαστικό καλλιτέχνη ως οντότητα και τον περιθωριοποιεί.** 2. Τα καλλιτεχνικά έργα κατατάσσονται στις «προμήθειες» και αλλάζει ο τρόπος απόκτησής τους από τους δημόσιους φορείς, ταυτίζοντας τα καλλιτεχνικά έργα με τα εμπορικά προϊόντα. 3. Θεσπίζεται το καθεστώς των μειοδοτικών προσφορών για την προμήθεια έργων τέχνης παραβλέποντας ότι κάθε έργο τέχνης είναι μοναδικό δημιούργημα και δεν μπορεί να γίνει αντικείμενο «μειοδοτικής προσφοράς». 4. Επιτρέπεται με το άρθρο 32 η απευθείας ανάθεση ή αγορά έργων τέχνης, χωρίς καμία διαδικασία διαγωνισμού, χωρίς περιορισμούς στο ύψος των δαπανούμενων χρημάτων του δημοσίου, πράγμα που τινάζει στον αέρα τους πανελλήνιους καλλιτεχνικούς διαγωνισμούς και το δικαίωμα των καλλιτεχνών και της κοινωνίας να κρίνεται το καλλιτεχνικό έργο και όχι το όνομα του δημιουργού. **Με αυτό τον τρόπο νομιμοποιούνται οι πελατειακές σχέσεις και τα ρουσφέτια στη σχέση των καλλιτεχνών με το Δημόσιο**, με άμεσες επιπτώσεις στην αισθητική παιδεία και την αισθητική του δημοσίου χώρου.

Το ΕΕΤΕ από τις αρχές του 2017 αντέκρουσε τον 4412/16 και κατέθεσε σε όλους τους συναρμόδιους πολιτειακούς παράγοντες ένα συνολικό πλαίσιο «Θεραπείας» των θεσμών και προστασίας του δημοσίου συμφέροντος. Ενα συνολικό σχέδιο νόμου για την παρουσία έργων τέχνης στο Δημόσιο χώρο αλλά και σχέσης της τέχνης με τους δημόσιους φορείς και την Τοπική Διοίκηση, στο οποίο περιλαμβάνονται και οι προτάσεις του ΕΕΤΕ για την ενεργοποίηση του νόμου για το 1%.

Η κυβέρνηση αγνώντας προκλητικά τις θέσεις του ΕΕΤΕ και το σχέδιο νόμου που το ΕΕΤΕ πρότεινε **προχώρησε στην αποδόμηση της επαγγελματικής υπόστασης των εικαστικών καλλιτεχνών**, διαμορφώνοντας ένα καθαρά επιχειρηματικό πλαίσιο για τους δημόσιους καλλιτεχνικούς διαγωνισμούς, θέτοντας κριτήρια οφέλους-κέρδους, μέθοδο που η κυβέρνηση προωθεί και σε όλες τις κοινωνικές υπηρεσίες.

Ο 4412/16 στα καλλιτεχνικά έργα είναι μοντέλο κομμένο για να εξυπηρετεί την είσοδο των εταιριών, Ιδρυμάτων, ΜΚΟ πολιτισμού κλπ. στους διαγωνισμούς και τις απ' ευθείας αναθέσεις, αφού δίνει την δυνατότητα να συμμετέχουν και οι εταιρείες - επιχειρηματίες. Ανοίγει ο δρόμος για την επέλαση των εταιριών στην ανάληψη παραγωγής καλλιτεχνικών έργων από δημόσιους φορείς και σε δημόσιους χώρους (από κράτος, Περιφέρειες, Δήμους, ΝΠΔΔ κλπ).

Ο νόμος, καταργεί στην πράξη την επαγγελματική υπόσταση των εικαστικών καλλιτεχνών, αφού αναιρεί εμμέσως το Άρθρο 9 του νόμου για το ΕΕΤΕ, το οποίο με σαφήνεια ορίζει ότι μόνο μέλη του ΕΕΤΕ, φυσικά πρόσωπα δημιουργοί της Τέχνης, μπορούν να αναλαμβάνουν δημόσια καλλιτεχνικά έργα και δημόσιες καλλιτεχνικές εργασίες.

Καλούμε την κυβέρνηση να αλλάξει, να τροποποιήσει το νόμο λαιμητόμο της τέχνης και των καλλιτεχνών εξαιρώντας την Τέχνη από το νόμο 4412/16, για τις δημόσιες προμήθειες.

Το ΔΣ του ΕΕΤΕ κάλεσε τα μέλη του σε ανοιχτή σύσκεψη-συζήτηση την **Πέμπτη 28 Μαρτίου 2019**, για το θέμα των καλλιτεχνικών έργων. Στη συνάντηση καλέσθηκαν ο Υπ. Οικονομίας και Ανάπτυξης καθώς και η Υπουργός Πολιτισμού, οι οποίοι δεν έστειλαν εκπρόσωπο.

Πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις και συσκέψεις εκπροσώπων του ΔΣ του ΕΕΤΕ με εκπροσώπους της Κυβέρνησης στη ΓΓ Εμπορίου, καθώς και δύο συναντήσεις στο Υπ. Πολιτισμού με τη Διεύθυνση Εικαστικών Τεχνών και νομικό - σύμβουλο της Υπουργού Πολιτισμού. **Αποτέλεσμα αυτής της συνάντησης η έκδοση από το ΥΠ-ΠΟΑ επιστολής προς το Υπ. Οικονομίας και Ανάπτυξης, σχετικά με το θέμα, η οποία αναφέρει μεταξύ άλλων:**

«... Ο ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» ενσωματώνει ευρωπαϊκές οδηγίες στην εθνική νομοθεσία, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό του τομέα των δημόσιων συμβάσεων εν γένει. Κατ' επέκταση, ο συγκεκριμένος νόμος ρυθμίζει και το πλαίσιο που αφορά και τις δημόσιες συμβάσεις με αντικείμενο την προμήθεια έργων τέχνης, χωρίς ωστόσο, κατά την άποψή μας, να λαμβάνει υπόψη την ιδιαιτερότητα, λόγω της διττής φύσης, του εικαστικού καλλιτέχνη, της εικαστικής δημιουργίας και του εικαστικού έργου.

- Οι εικαστικοί καλλιτέχνες θεωρούμε ότι δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται μόνο ως «οικονομικοί φορείς», γιατί οι μεν καλλιτεχνικές υπηρεσίες, ως πνευματική δημιουργία, δεν συνιστούν αμιγείς οικονομικές δραστηριότητες, τα δε εικαστικά έργα, ως πνευματικά-πολιτιστικά αγαθά, δεν αποτελούν «προμήθειες» με την τρέχουσα σημασία του όρου. Η Υπηρεσία μας συμφωνεί με την πρόταση του ΕΕΤΕ τα εικαστικά έργα να εξαιρεθούν ρητά από τον ν. 4412/2016, ο οποίος -όπως διαπιστώνεται στην πράξη- προκαλεί προβλήματα στις αναθέτουσες αρχές ως προς το νομικό πλαίσιο που θα πρέπει να επιλέξουν και τις διαδικασίες που θα ακολουθήσουν, καθώς ο εν λόγω νόμος δεν καταργεί ειδικότερες σχετικές διατάξεις (αναφέρουμε ενδεικτικά ΠΔ 30/1996 και ΚΥΑ 37456/1997). Σε περίπτωση που δεν υπάρξει μια τέτοια εξαίρεση, προτείνονται ορισμένες αλλαγές στον ν. 4412/2016, οι οποίες σε γενικές γραμμές συντάσσονται με τις προτάσεις του ΕΕΤΕ και, κατά την κρίση μας, θα μπορούσαν ενδεχομένως να συμβάλουν στην όσο το δυνατό καλύτερη προσέγγιση του συγκεκριμένου ζητήματος:

- Να υπάρξει σαφής διαχωρισμός μεταξύ αρχιτεκτονικής μελέτης χώρου, αφενός, και δημιουργίας έργου τέχνης, αφετέρου, ώστε η πρώτη να ανατίθεται όχι μόνο σε φυσικά αλλά και σε νομικά πρόσωπα, ενώ η δεύτερη αποκλειστικά σε φυσικά πρόσωπα, και ειδικότερα σε εικαστικούς καλλιτέχνες-τακτικά μέλη του ΕΕΤΕ (σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 1218/1981 «Περί Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος»).

- Για την ανάθεση δημιουργίας/απόκτησης εικαστικού έργου με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, όπως προβλέπει το άρθρο 32 του 4412/2016, κρίνεται σκόπιμο να ορισθεί ένα ανώτατο όριο δαπάνης και να απαιτείται η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη ειδικής επιτροπής. Όταν η δαπάνη υπερβαίνει το συγκεκριμένο χρηματικό όριο, να επιβάλλεται η διενέργεια διαγωνισμού.

- Κρίνοντας ότι το εικαστικό έργο συνιστά μοναδικό δημιούργημα, το οποίο πρέπει να εκτιμάται στη φυσική του μορφή και δεν μπορεί να συνιστά αντικείμενο «μειοδοτικής προσφοράς», οι συμβάσεις για τη δημιουργία/απόκτηση έργου τέχνης να εξαιρούνται από τις διαδικασίες του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων και τους μειοδοτικούς διαγωνισμούς.

Αναφορικά με το 1%, θεωρούμε ότι θα πρέπει να αντιμετωπισθεί ξεχωριστά από την υπόλοιπη πρόταση του ΕΕΤΕ και ότι χρήζει ειδικότερης επεξεργασίας, δεδομένου ότι το εν λόγω μέτρο ουδέποτε έχει εφαρμοσθεί, ενώ διέπεται από διαφορετικό πνεύμα. Με βάση αυτό το δεδομένο προτείνονται παρεμβάσεις που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην εφαρμογή του, όπως για παράδειγμα:

- Ο δραστηρικός περιορισμός και η ρητή αναφορά των κατηγοριών δημοσίων κτηρίων για τις οποίες θα ισχύσει το «1%», λαμβάνοντας ως κριτήριο, λ.χ., τη μεγάλη ή συχνή προσέλευση πολιτών.

- Με την προϋπόθεση ότι θα περιορισθούν οι κατηγορίες των δημοσίων κτηρίων και συνεκτιμώντας τη μειωμένη οικοδομική δραστηριότητα του Δημοσίου, ίσως είναι σκόπιμο το «1%» να μην αφορά στη δαπάνη αποκλειστικά ανέγερσης ενός κτηρίου, αλλά και μεγάλης κλίμακας εργασιών ανακαίνισης/αποκατάστασης καθώς και ανάπλασης του περιβάλλοντος χώρου αυτού. Για τη συγκεκριμένη πρόβλεψη απαιτείται τροποποίηση του ν. 2557/1997 ως προς τον όρο «κατασκευή».

- Οι επιτροπές υλοποίησης του «1%» να συγκροτούνται με απόφαση των Γενικών Γραμματέων Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την περιοχή της αρμοδιότητάς τους και όχι όπως ισχύει, δηλαδή με απόφαση του

Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω το αποκεντρωμένο μοντέλο διοίκησης και να αποφορτισθεί η κεντρική διοίκηση.

- Να θεσπισθεί ρήτρα μη εξόφλησης του εργολάβου σε περίπτωση μη εφαρμογής της διάταξης. Κατά την άποψή μας, η πρόταση του ΕΕΤΕ περί υποχρεωτικής ένταξης του «1%» στα τεύχη δημοπράτησης κινείται στη σωστή κατεύθυνση.»

Στις 11 Μαρτίου έχει οριστεί νέα συνάντηση του ΔΣ του ΕΕΤΕ με εκπροσώπους της Κυβέρνησης για το θέμα αυτό, στην οποία θα αποσαφηνιστούν και όλα τα ζητήματα που αφορούν και τα δημόσια καλλιτεχνικά έργα και τα «pos», ρύθμιση για την οποία το ΕΕΤΕ εμμένει στην αντίφρσή του.

Επιστολή στον Δήμαρχο Αργους

Το Δ.Σ. έστειλε ανοιχτή επιστολή στο Δημοτικό Συμβούλιο και στο Δήμαρχο Αργους-Μυκηνών σχετικά με τη σκοπιμότητα τοποθέτησης προτομής του Κωνσταντίνου Κατσίφα, ζητώντας να επανεξετάσει την απόφασή του και να μη προχωρήσει στην υλοποίησή της, αναφέροντας μεταξύ άλλων τα εξής: «..Η τοποθέτηση μιας τέτοιας προτομής, εγείρει εθνικιστικά αισθήματα, θέματα αλυτρωτισμού, θα ενισχύσει ακραίες εθνικιστικές αντιλήψεις, αντιλήψεις που ευνοούν τη δράση φασιστικών, ρατσιστικών και εγκληματικών ομάδων. Σήμερα, που το θέμα της ειρήνης στα Βαλκάνια είναι ρευστό λόγω των διεθνών οικονομικών ανταγωνισμών και των επεμβάσεων των Διεθνών Οργανισμών, NATO και ΕΕ αλλά και της Ρωσίας, στα εσωτερικά των βαλκανικών χωρών....»

Δικαίωμα αμοιβής για εκθέσεις στην Ευρώπη: Πληρώστε τον καλλιτέχνη τώρα!

Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της ΑΙΑΡ

«Τον Νοέμβριο του 2018, εκπρόσωποι περισσότερων από 30 συλλόγων καλλιτεχνών και οργανισμών συλλογικής διαχείρισης από 23 ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και εκπρόσωποι περιφερειακών και εθνικών πολιτικών οργάνων και εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συγκεντρώθηκαν στις Βρυξέλλες για να υποστηρίξουν τη δίκαιη αμοιβή για όλους τους ευρωπαίους εικαστικούς καλλιτέχνες.

Σε αντίθεση με άλλους κλάδους της τέχνης, η αμοιβή για καλλιτεχνική εργασία εξακολουθεί να μην αποτελεί κοινή πρακτική στις εικαστικές τέχνες. Στις περισσότερες χώρες οι εικαστικοί καλλιτέχνες δεν πληρώνονται για τη δημιουργία έργων τέχνης και την προβολή τους στο κοινό. Η αμέλεια σε ό,τι αφορά την καταβολή αμοιβής στους καλλιτέχνες αντικατοπτρίζει την παραδοσιακή θεώρηση ότι οι εικαστικοί καλλιτέχνες συνήθως πληρώνονται με την πώληση των έργων τέχνης τους, τα οποία έχουν μείνει στα περισσότερα ιδρύματα τέχνης. Ωστόσο, ο πρωταρχικός στόχος αυτών των χώρων δεν είναι να πουλήσουν, αλλά να δώσουν στους επισκέπτες τους τη μεγαλύτερη ή πιο σημαντική εμπειρία τέχνης: ένα μέρος όπου οι επισκέπτες μπορούν να σκέφτονται, να εκτονώνουν, να προκαλούν το μυαλό τους, να εκπαιδεύονται και να χρησιμοποιούν τις αισθήσεις τους στην εκτίμηση των έργων τέχνης. Οι επισκέπτες δεν γυρίζουν σπίτι τους με ένα έργο ζωγραφικής ή ένα γλυπτό στα χέρια, αλλά έχοντας χρησιμοποιήσει τις αισθήσεις τους – αυτό που έχουν αποκτήσει είναι εμπειρία.

Η αμοιβή είναι ο πιο προφανής και κοινός λόγος που εργάζεται ο άνθρωπος - αυτό συνήθως δεν αμφισβητείται. Η ερώτηση "Είστε ο καλλιτέχνης;" συχνά ακολουθείται από "αλλά, μπορείτε να ζήσετε από την τέχνη σας;". Κάτι που αποτελεί ένα εύλογο ερώτημα, αφού η απάντηση είναι: μάλλον όχι.

Ακόμη και φημισμένοι και επιτυχημένοι εικαστικοί καλλιτέχνες που παρουνιάζουν τη δουλειά τους σε περίοπτες γκαλερί και μουσεία δεν πληρώνονται για να εκθέσουν τα έργα τους. Το σύστημα εξακολουθεί να βασίζεται στην εξασθενημένη ελπίδα ότι η αναγνώριση θα είναι αρκετή για να δώσει στον καλλιτέχνη μεγαλύτερη αξία στην αγορά για την πώληση των έργων τέχνης στο μέλλον. Αλλά για πολλούς καλλιτέχνες αυτό είναι κάτι που δεν πρόκειται να συμβεί. Ακόμα, τα έργα τους είναι στην πραγματικότητα ο λόγος για τον οποίο οι περισσότεροι άνθρωποι επισκέπτονται τα μουσεία και τις γκαλερί. Για

τη δημιουργία αυτής της ουσιάς αξίας στην κοινωνία μας, η οποία κρατά τις αισθήσεις μας ακονισμένες και για να δίνει νέες προοπτικές σε χιλιάδες άτομα ετησίως, ο καλλιτέχνης πρέπει να πληρωθεί.

Σήμερα, η συνήθης πρακτική είναι ότι οι καλλιτέχνες πληρώνουν όλο το κόστος σε όλη τη διαδικασία της παραγωγής τέχνης, από την αρχική ιδέα μέχρι το τελειωμένο έργο τέχνης. Αυτό το γνωρίζουν καλά οι εκθεσιακοί οργανισμοί της σύγχρονης τέχνης. Οι σύμβουλοι των ιδρυμάτων και των καλλιτεχνών πρέπει να συναντηθούν για να μεταρρυθμίσουν τον πυρήνα του σημερινού συστήματος, να εξασφαλίσουν ότι ο καλλιτέχνης θα πληρωθεί και θα μπορέσει να συνεχίσει να εργάζεται και να ζει στις εικαστικές τέχνες. Αυτό είναι προς το συμφέρον των ιδρυμάτων τέχνης, καθώς θα προσφέρει μια πιο υγιή και επαγγελματική σχέση μεταξύ του καλλιτέχνη και του ιδρύματος τέχνης - και ο καλλιτέχνης θα έχει καλύτερα μέσα για να κάνει μια μεγάλη έκθεση και να πληρωθεί όπως όλοι οι άλλοι. Αυτή η εκστρατεία είναι ένα κάλεσμα για να ενώσουμε τις δυνάμεις μας και να αμφισβητήσουμε το κύριο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι εικαστικοί καλλιτέχνες που έχουν το χαμηλότερο αλλά και μειούμενο εισόδημα από την τέχνη τους, σε σύγκριση με όλες τις άλλες ομάδες καλλιτεχνών.

Είναι καιρός να αλλάξουμε τους κανόνες. Εάν η τέχνη δημιουργείται με δίκαιους όρους, οι καλλιτέχνες θα μπορέσουν να δείξουν το πλήρες δυναμικό τους, το οποίο τελικά θα ωφελήσει όλους τους επισκέπτες και τους εκθέτες.»

Περιφερειακή δραστηριότητα του ΕΕΤΕ

Το ΔΣ στη συνεδρίαση του στις 18-3-2019 συζήτησε τις προτάσεις των Επιτροπών του ΕΕΤΕ των Περιφερειών Ανατολικής Στερεάς και Εύβοιας, Θεσσαλίας, Ηπείρου και Κρήτης, αλλά και Βόρειας Ελλάδας, προσδιορίζοντας τη μέθοδο για τη διεξαγωγή των εκθεσιακών δράσεων, όπως ορίζει το θεσμικό πλαίσιο του ΕΕΤΕ.

Το ΔΣ του ΕΕΤΕ εκτίμησε ότι οι δράσεις των Περιφερειακών επιτροπών του ΕΕΤΕ ξεδιπλώνονται σε μια περίοδο δύσκολη για την επαγγελματική υπόσταση των συναδέλφων. Ο νόμος 4412/2016 που ψήφισε η κυβέρνηση, στην πράξη καταργεί τους δημόσιους διαγωνισμούς για καλλιτεχνικά έργα και ανοίγει το δρόμο τα καλλιτεχνικά έργα να μπορούν να τα αναλαμβάνουν και εταιρείες και όχι μόνο καλλιτέχνες, όπως ορίζει ο νόμος του ΕΕΤΕ (άρθρο 9, Ν. 1218/81).

Είναι πραγματικότητα η προσπάθεια επιβολής των POS στους καλλιτέχνες, αλλαγές στην εκπαίδευση, η περικοπή των συντάξεων, η άκρατη φορολόγηση του καλλιτεχνικού έργου.

Υπό αυτό το πρίσμα, το ΔΣ του ΕΕΤΕ εκτιμά ότι όλες οι δράσεις μας πρέπει να έχουν στόχο από την μία της προώθηση της καλλιτεχνικής δημιουργίας και από την άλλη οφείλουν να αναπτύξουν δράσεις οι οποίες θα υποστηρίζουν το δημιουργό, θα αναδεικνύουν και θα κατοχυρώνουν την Τέχνη στο δημόσιο χώρο, ενώ θα πιέζουν η δημόσια Τέχνη να γίνεται μόνο από φυσικά πρόσωπα – εικαστικούς καλλιτέχνες-μέλη του ΕΕΤΕ. Εκτίμησή μας είναι ότι ο συνδυασμός των παραπάνω, με την υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας, θα φέρει αποτελέσματα. Τα θέματα που θα πρέπει να απασχολούν τις Περιφερειακές επιτροπές του ΕΕΤΕ και να έρχονται σε επικοινωνία με το ΔΣ του ΕΕΤΕ, θα πρέπει να είναι: 1. Θέματα Τέχνης στο Δημόσιο χώρο και θέματα διαδικασιών (προώθηση των πάγιων θέσεων του ΕΕΤΕ για διενέργεια Πανελλήνιων Καλλιτεχνικών Διαγωνισμών και Ανοιχτές Προσκλήσεις Ενδιαφέροντος). 2. Θέματα Εργασιακά των εικαστικών Καλλιτεχνών (στην Εκπαίδευση, Τοπική Αυτοδιοίκηση και αλλού). 3. Θέματα Αισθητικής του Περιβάλλοντος και Προστασίας της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. 4. Θέματα Προστασίας των Δημοκρατικών Ελευθεριών. 5. Καλλιτεχνικές Δράσεις, διαλέξεις, παρουσιάσεις συζητήσεις κ.α. 6. Ανάδειξη -με εκθεσιακές δράσεις- της καλλιτεχνικής δημιουργίας των μελών του ΕΕΤΕ στην περιοχή.

Κάθε περιφέρεια έβαλε μεγάλας στόχους και μεγάλες δράσεις. Για να γίνουν πραγματικότητα προϋποθέτει τη συμμετοχή στην καθημερινότητα της δράσης. Χωρίς την ουσιαστική συμμετοχή των μελών του ΕΕΤΕ δεν πρόκειται να γίνει τίποτα.

- Για τον καλύτερο αποτελεσματικό συντονισμό σχετικά με τις προτάσεις των Περιφερειακών Επιτροπών του ΕΕΤΕ, θα συζητηθούν συνολικά και θα προωθηθούν με βάση και τις αντικειμενικές δυνατότητες του φορέα μας.

- Το ΔΣ προγραμματίζει μεγάλες συσκέψεις ανά περιοχή, καθώς και επιμέρους επικοινωνίες με τις επιτροπές κάθε περιοχής.

20 χρόνια μετά τους βομβαρδισμούς του NATO κατά της Γιουγκοσλαβίας

Το ΕΕΤΕ κατά τη διάρκεια της ΝΑΤΟϊκής στρατιωτικής επέμβασης κατά του Γιουγκοσλάβικου λαού το Μάρτιο του 1999, παρεμβαίνοντας τότε στις εξελίξεις, δήλωσε έμπρακτα την αντίθεσή του με τη ΝΑΤΟϊκή επέμβαση στην περιοχή και κινητοποιήθηκε καταγγέλλοντας το ΝΑΤΟ, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις δυνάμεις που στηρίζουν τη στρατιωτική εξάρτηση της χώρας. Σήμερα, είκοσι χρόνια μετά, με την συμφωνία και με τη συμμετοχή της Ελληνικής Κυβέρνησης, το ΝΑΤΟ επεκτείνεται στα Βαλκάνια και οι εξελίξεις καθιστούν την περιοχή πυριτιδαποθήκη, βάζοντας τους λαούς των βαλκανίων σε κίνδυνο. Οι στρατιωτικές επεμβάσεις του ΝΑΤΟ μετά το 1999 πολλαπλασιάστηκαν, έσπειραν θάνατο, φτώχεια και προσφυγιά σε όλη την νοτιοανατολική Μεσόγειο, κατέστρεψαν ζωές, λαούς ολόκληρους. Το ΔΣ του ΕΕΤΕ αποφάσισε να θυμίζει με ένα χρονικό τις δράσεις του ΕΕΤΕ ενάντια στο βομβαρδισμό της Γιουγκοσλαβίας:

Πράξεις του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος για τους βομβαρδισμούς στη Γιουγκοσλαβία το 1999. 1. Τον Απρίλιο του 1999 δημοσιεύθηκε ψήφισμα για τους βομβαρδισμούς στη Γιουγκοσλαβία, στην εφημερίδα του ΕΕΤΕ. 2. Οι συλλογικοί Φορείς της Τέχνης, μαζί και το ΕΕΤΕ, συνέταξαν ψήφισμα που παραδόθηκε στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, κ. Απόστολο Κακλαμάνη, στις 31-3-1999. 3. Το ΕΕΤΕ συμμετείχε σε ολονυκτία που είχε εξαγγείλει η Νεανική Δράση για την Ειρήνη, έξω από την Αμερικάνικη Πρεσβεία, στις 30-3-1999. 4. Συμμετοχή με δρώμενα του Επιμελητηρίου στο Παναττικό Συλλαλητήριο της 4-4-1999 στο Σύνταγμα και στην πορεία προς την Αμερικάνικη Πρεσβεία. Κατά τη διαδρομή επιδόθηκαν στη Βουλή των Ελλήνων, στο γραφείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις Πρεσβείες μεγάλων χωρών της Ε.Ε., στην Πρεσβεία των Η.Π.Α. και της Γιουγκοσλαβίας, ψήφισμα για τους βομβαρδισμούς. 5. Το μέλος του Επιμελητηρίου, Πέτρος Ζουμπουλάκης, σχεδίασε 2 αφίσες σχετικές με το θέμα, οι οποίες εκδόθηκαν σε χιλιάδες αντίτυπα από το ΕΕΤΕ. 6. Συγκεντρώθηκαν εικαστικά υλικά, φάρμακα και άλλα είδη για τη Γιουγκοσλαβία. 7. Ορίστηκε 8/5-10/5/1999 συνάντηση αντιπροσωπείας του ΕΕΤΕ με την Ένωση Σέρβων Καλλιτεχνών στο Βελιγράδι. Εν τω μεταξύ έγινε ισχυρός Νατοϊκός βομβαρδισμός στο Βελιγράδι και το ταξίδι αναβλήθηκε για μια εβδομάδα γιατί δεν μπορούσαν να μας συναντήσουν οι σέρβοι καλλιτέχνες λόγω των προβλημάτων που τους δημιούργησε ο βομβαρδισμός. 8. 14/5-17/5/1999 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη αντιπροσωπείας του ΕΕΤΕ στο Βελιγράδι, με τη συμμετοχή 20 εικαστικών, συνάντηση με την Ένωση Σέρβων Καλ-

λιτεχνών και παράδοση σε αυτούς εικαστικών υλικών και φαρμάκων. Συνεργασία Ελλήνων και Γιουγκοσλάβων καλλιτεχνών, για την κατασκευή εικαστικού έργου 10 μέτρων. Επαφή με τον Υπουργό Πολιτισμού της Γιουγκοσλαβίας και ενημέρωση από αυτόν για τις καταστροφές των μνημείων από τους βομβαρδισμούς. 9. Το Ιούνιο του 1999 ανακοίνωση στην εφημερίδα του Επιμελητηρίου για τους βομβαρδισμούς στη Γιουγκοσλαβία. 10. Κάλεσμα στα μέλη του ΕΕΤΕ να προσφέρουν έργα τους για τη στήριξη των συναδέλφων μας στη Γιουγκοσλαβία, που πλήττονταν από την ΝΑΤΟϊκή επέμβαση. 11. 9/6-26/6/1999 Εκθεση και πώληση έργων Ελλήνων και Γιουγκοσλάβων καλλιτεχνών, στο κτήριο Κωστής Παλαμάς (Σίνα και Ακαδημίας), του Πανεπιστημίου Αθηνών, με σκοπό τα έσοδα να διατεθούν για τα πληγέντα παιδιά της Γιουγκοσλαβίας, μετά τον βομβαρδισμό του ΝΑΤΟ στο νοσοκομείο Παίδων στο Βελιγράδι. Οι συμμετοχές των έργων ανήλθαν σε 470. Τα εναπομείναντα έργα εκτέθηκαν στη Θεσσαλονίκη, προς πώληση, τον Σεπτέμβριο του 1999. Τα έσοδα από την Εκθεση του Ιουνίου και τις εισφορές ανήλθαν στα 10.000.000 δρχ. 12. Κατασκευή συλλογικού εικαστικού έργου αποτελούμενου από 1000 νεκροκεφαλές στην οδό Ακαδημίας από το ΕΕΤΕ. 13. 29/7-7/8/1999 Το ΕΕΤΕ διοργάνωσε Εκθεση Σέρβων καλλιτεχνών στο Φεστιβάλ Σύμης-Χάλκης-Καστελλόριζου. Τα έσοδα δόθηκαν στην Ένωση Σέρβων Καλλιτεχνών στο Βελιγράδι. 14. 4/7-18/7/1999 στο 20 Διαβαλκανικό Συμπόσιο του ΕΕΤΕ, που πραγματοποιήθηκε στη Σαμοθράκη και έλαβαν μέρος 28 καλλιτέχνες από 7 χώρες των Βαλκανίων, έλαβαν μέρος και Σέρβοι καλλιτέχνες. 15. Αγοράστηκαν με τα έσοδα της δημοπρασίας 2 μηχανήματα υψηλής τεχνολογίας για την ανάλυση αίματος (Coulter) και αντιδραστήρια, με σκοπό την εγκατάστασή τους σε νοσοκομείο του Βελιγραδίου, σε συνεργασία με το «Ιδρυμα για τη Μητέρα και το Παιδί». 16. Τον Οκτώβριο του 1999 στην Εικαστική Εκθεση της Δημοτικής Πινακοθήκης Λαμιών, «Αλέκος Κοντόπουλος», έλαβαν μέρος μέλη του ΕΕΤΕ από τη Φθιώτιδα και Σέρβοι καλλιτέχνες της Ένωσης ULUS. Λαμιώτης συλλέκτης αγόρασε όλα τα έργα των Σέρβων καλλιτεχνών. Τα έσοδα απεστάλησαν στο Βελιγράδι. 17. 22-11-1999 παράδοση των 2 μηχανημάτων ανάλυσης αίματος, από τον εκπρόσωπο και Γενικό Γραμματέα, του Επιμελητηρίου, Μιχάλη Παπαδάκη, στο "Institute of Mother and Child Health Care of Serbia", στο Βελιγράδι. Επίσης παραδόθηκε και ποσότητα αναλωσίμων υλικών. 18. Απρίλιος 2000 διεξαγωγή «5ης Διεθνούς Μπιενάλε Βελιγραδίου... 2 χρόνια μετά», στο Κέντρο Τεχνών του Δήμου Αθηναίων, στο Πάρκο Ελευθερίας.

ελεύθερο βήμα

Αποχαιρετισμός

Μαίρη Παπακωνσταντίνου, Γλύπτρια

Στη γλύπτρια Ρόζα Ηλιού και στη ζωγράφο Θάλεια Κλεώπα που βρίσκονται στην παροιμία των αγγέλων.

Η Ρόζα Ηλιού ήταν μία χαρισματική γλύπτρια, με πολλή ευαισθησία και τρυφερότητα που την διοχέτευε στα έργα της, τα οποία ήταν ξεχωριστής καλλιτεχνικής δημιουργίας. Εύχομαι αυτό το φως που γέμιζε τα έργα της, να την ακολουθεί και στην άλλη της ζωή.

Ρόζα μου, καλό σου ταξίδι.

Η Θάλεια Κλεώπα ήταν μία σπάνια και γνήσια δημιουργός. Οι σπουδές της στην εσωτερική φιλοσοφία και οι μελέτες της στον Αρχαίο Ελληνικό Πολιτισμό, την οδήγησαν σε μια ξεχωριστή προσωπική παρουσία στην τέχνη. Τα έργα της είχαν μία ιδιόμορφη εσω-

τερικότητα, ένα είδος ύμνου που σε οδηγούσαν σε άλλη διάσταση. Καλό σου ταξίδι Θάλεια μου.

Όταν βλέπω χρωματισμένα σύννεφα θα ξέρω ότι κάπου εκεί έστηρες το καβαλέτο σου.

Η καταστρατήγηση του νόμου του ΕΕΤΕ κορυφώνει την κοινωνική εκτροπή

Βασίλης Χαλικιάς, Αγιογράφος, Αντιπρόεδρος του ΕΕΤΕ

Όλες οι νομοθετικές αλλαγές που αγγίζουν τους κύριους τομείς Κοινωνικής λειτουργίας, έχουν στη βάση τους ένα μεγάλο και ουσιαστικό ερώτημα: "Σε τί είδους κοινωνία αποβλέπουν οι νομοθέτες;"

Σημαντικό-ρητορικό- υποερώτημα παραμένει το εάν σήμερα υπάρχουν κοινωνικά αγαθά, που θα έπρεπε αδιαπραγμάτευτα να παρέχονται δωρεάν. Για το κοινωνικό σύστημα που ζούμε (μέρες "άγριου καπιταλισμού" όπως συνηθίζεται να λέγεται), δωρεάν κοινωνικά αγαθά δεν υπάρχουν.

Η φτηνή δικαιολογία ότι οι νόμοι αλλάζουν στα πλαίσια της "εναρμόνισης" με τις Ευρωπαϊκές οδηγίες, δείχνει μόνο τον βαθμό εξάρτησης και χειραγώγησης που - ιδιαίτερα οι τελευταίες κυβερνήσεις - έχουν, από κέντρα των οποίων ο βασικός σκοπός είναι η κατάλυση του οργανωμένου κράτους προς όφελος των ιδιωτικών συμφερόντων.

Εάν δούμε προσεχτικά πόσες μνημονιακές δεσμεύσεις υπάρχουν στη διαχείριση οικονομικών πόρων από το Ελληνικό κοινοβούλιο,

και ποιά (π.χ.) είναι η φύση και ο ρόλος της ΑΑΔΕ (Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων) και του Υπερταμείου, θα αντιληφθούμε στη φράση “κατάλυση του οργανωμένου κράτους προς όφελος ιδιωτικών συμφερόντων” ΔΕΝ υπάρχει ίχνος υπερβολής.

Πράγματα που “ούτε να φανταστούμε” θα μπορούσαμε λίγο καιρό πριν, έρχονται τώρα μέσα από τον 4412/16 να βάλουν ταφόπλακα σε ό,τι είχε η κοινωνία κερδίσει στη σχέση των Δημιουργών και γενικότερα της Καλλιτεχνικής Δημιουργίας με την Πολιτεία.

Και λέμε “είχε η κοινωνία κερδίσει” και όχι πρωτίστως οι Δημιουργοί, διότι εμέσως πλην σαφώς η Πολιτεία αναγνώριζε τον Κοινωνικό ρόλο της Τέχνης, ρόλο “κλειδί” στην ανάπτυξη της ανθρωπίνης γνώσης. Αυτό όμως μοιάζει να έχει αλλάξει δραματικά πλέον.

Νομοθετικές αλλαγές στην κατεύθυνση “μειοδοτικών προσφορών” γύρω από τα έργα Τέχνης, η δυνατότητα “απ’ ευθείας ανάθεσης – εκτέλεσης” έργου Τέχνης και μάλιστα όχι άμεσα στον Καλλιτέχνη, αλλά σε μεσάζοντες πάσης φύσεως εταιρικής ή άλλης, η κατάρτησή της διαδικασίας διαγωνισμών στα έργα για τον Δημόσιο χώρο, η εξίσωση του Καλλιτεχνικού έργου με τις προμήθειες και όλες οι νομοθετικές αλλαγές που καταργούν στην πράξη τον Νόμο του ΕΕΤΕ, δεν ζημιώνουν απλά ένα κλάδο, βάζουν ευθέως στην Ελευθερία της Τέχνης και δημιουργούν μιά χυδαία εμπορευματοποίηση.

Τέτοιες νομοθετικές αλλαγές παροπλίζουν ή καταργούν όλες εκείνες τις κοινωνικές συνθήκες που ανάδειξαν και ανάπτυξαν τον Ανθρώπινο Πολιτισμό. Δείχνουν αποκάλυπτα τί είδους κοινωνία θέλουν να έχουμε. Κοινωνία με Δημιουργούς υπηρέτες – υποχείρια των κερδοσκόπων, με στραγγαλισμένες ελευθερίες. Και πώς να μη συμβεί αυτό όταν κυρίαρχη άποψη τείνει να είναι ότι “τέχνη είναι μόνο αυτό που μπορεί να πουληθεί και να αποφέρει κέρδος.”

Στοιχειώδεις γνώσεις απο την Ιστορία της Τέχνης εάν έχει κάποιος, γνωρίζει πολύ καλά ότι τα σημαντικότερα ρεύματα Τέχνης αναδύθηκαν σε ιστορικές εποχές όπου οι καλλιτέχνες - για συγκεκριμένους κοινωνικούς λόγους - ήταν ελεύθεροι να δημιουργήσουν σύμφωνα με τα ιδανικά τους, είτε αυτά αποδειχτούν καλά είτε όχι, είτε πουλήσουν τα έργα τους είτε όχι. Διότι απλά μέσα από αυτή την ζύμωση και την αλληλεπίδραση των πειραματισμών βγαίνει το καινούργιο.

Η καταστρατήγηση του Νόμου του ΕΕΤΕ δεν ζημιώνει απλά ένα κλάδο, (αυτό είναι το ένα σκέλος) δημιουργεί τους όρους για μια κοινωνία χωρίς διακριτές και ζωογόνες ποιοτικές αξίες.

Η καταστρατήγηση του Νόμου του ΕΕΤΕ δημιουργεί αξίες που έχουν ΜΟΝΟ ποσοτική υπόσταση και όχι ποιοτική. Όπου τα πάντα μπορεί να είναι οτιδήποτε, γιατί λοιπόν να μην είναι και τέχνη; Επομένως, αφού τα βασικά κριτήρια είναι ποσοτικά, άρα και οι κριτές μπορούν να είναι οποιοδήποτε, αρκεί να έχουν στοιχειώδεις αριθμητικές γνώσεις για να διακρίνουν π.χ. “το φτηνότερο από το ακριβότερο”.

Οι ποιοτικές διαφορές, που –στο πεδίο της Τέχνης– αναδεικνύονται μέσα από αισθητικά κριτήρια, δεν ενδιαφέρουν αυτήν την κοινωνία που ετοιμάζουν. Όμως, ήταν και είναι αυτές οι συνεχώς εξελισσόμενες ποιοτικές διαφορές οι οποίες έχτισαν τον Πολιτισμό μας μέχρι σήμερα. Τώρα έχουμε μπροστά μας πλήρη αποδόμηση θεμελιωδών αξιών. Εχουμε σε εξέλιξη μια Οργουελική εκτροπή και όχι απλά “μεταρρυθμίσεις” και “εναρμόνιση” των νόμων με τους αντίστοιχους Ευρωπαϊκούς.

Θα το αποδεχτούμε σαν Καλλιτέχνες και σαν Κοινωνία;

Τέχνη – Δημόσιος χώρος

Γιώργου Κεθρεκίδη, Εικαστικού - Διπλ. Πολ/κού Μηχ/κού ΕΜΠ (MSc)

Πώς γεννάται ένα έργο τέχνης σήμερα; Ακόμη, τι είδους τέχνη έχει ανάγκη ο σύγχρονος άνθρωπος; Είναι ο δημόσιος χώρος καταλυτικός στη διεύρυνση των ορίων προκειμένου να επαναπροσδιοριστούν οι επιδιωκόμενοι καλλιτεχνικοί στόχοι στο παρόν, για την παραγωγή μιας τέχνης, αντάξιας των καιρών που ζούμε;

Όποια κι αν είναι τα κίνητρα που ενεργοποιούν την καλλιτεχνική πράξη, ανά τις εποχές, το ερώτημα φαίνεται να παραμένει άλυτο. Η πιθανολογούμενη απάντηση συνδιαμορφώνεται ανάλογα με τις εκάστοτε κοινωνικο-οικονομικο-πολιτικές συνθήκες. Ειδικά σήμερα, που η ανάγκη του ανθρώπου για δημιουργία ενισχύει ακόμη περισσότερο τη σύνδεσή της με την ψυχαναλυτική του θεώρηση, ο ρόλος της τέχνης φαίνεται να είναι περισσότερο συνυφασμένος με την «ενδυνάμωση» βιολογικών, ψυχοσωματικών, κ.α. ζωτικών αναγκών του ανθρώπου.

Ο δημόσιος χώρος κατακτιέται από σώματα που απαιτούν...

Οι εικαστικοί καλλιτέχνες δρούμε ορμώμενοι απ’ την ανάγκη μας

να ορθώσουμε λόγο: συμπεριλαμβάνει τη χρήση σώματος, ενέργειας, ύλης, τη δύναμη της εικόνας, του χρώματος, τη σχέση των προηγούμενων με τον χώρο που προσλαμβάνουμε ως αισθητικά «αδόμητο», άυλο, ανεικονικό, αχρωμάτιστο. Τον επανεφεύρουμε εν συνεχεία, με τα δικά μας εκφραστικά μέσα, προσθέτοντας σ’ έναν «κενό» χώρο αφετηριακά στοιχεία για να πλάσουμε μια εικαστική αφήγηση.

Είναι στ’ αλήθεια άυλος ο χώρος που παίρνουμε ως βάση; Είναι η φαντασία αυτή που ορίζει ποια χαρακτηριστικά του δομημένου χώρου θα συμπεριληφθούν στο παιχνίδι αισθητικής «επαναφοράς» του; Είναι το παιχνίδι της συναρμολόγησης της ύλης, ένα παιχνίδι σύνθεσης ιδεών, αποκατάστασης δυσαρμονιών, επαναπροσδιορισμού του χώρου, ένα παιχνίδι «τακτοποίησης» της μνήμης;

Ως δημόσιοι «παραβάτες» αυτόματα γινόμαστε και ηθικοί «αυτουργοί», μεγάλης εμβέλειας πολλές φορές προκληθείσας αναμπουμπούλας, στα μάτια των πολλών καταξωνόμαστε ως εκπρόσωποι μιας ανατρεπτικής, παρεμβατικής τέχνης. Ο ρόλος της δικής μας δημόσιας παρουσίας από εικαστικός, καθίσταται κοινωνικός, πολιτικός, πολιτισμικός, οικονομικός, περιβαλλοντικός, τεχνολογικός, κ.α. συνδιαμορφώνοντας το γίνεσθαι του τόπου, μεταφέροντας παράλληλα τα ποικίλα συναισθήματα που βιώνουμε, τόσο κατά τη διάρκεια παραγωγής των έργων μας όσο και κατά τη διάρκεια που αυτά εκτίθενται σε δημόσια θέα. Οι «πολέμιοι» μιας τέτοιας – όχι και τόσο «εύπεπτης» – άποψης, πιθανόν να μην συναισθάνονται το φορτίο ευθύνης με το οποίο οι σύγχρονοι εικαστικοί έχουμε αξιωματικά «επιφορτιστεί», μη συνεκτιμώντας πως δεν κάνουμε τίποτε λιγότερο ή τίποτε παραπάνω απ’ το να καταθέτουμε την εικαστική μας άποψη.

Σ’ αυτό το πλαίσιο της σύνδεσης της σύγχρονης τέχνης με το παρόν, ως μιας ζωτικής ανάγκης διαλεκτικής του ανθρώπου με το σώμα, την ενέργειά του, την απελευθέρωση της δημιουργίας από τον δεδομένο χωροχρόνο, κινούμαστε μέσα από την ανάγκη δημιουργίας διαδράσεων, στον αστικό δημόσιο χώρο. Ερευνώντας την ενέργεια που παράγεται άλλοτε μέσα από κοινές δράσεις “in situ” και πώς το παραγόμενο έργο επηρεάζεται, συνδιαμορφώνεται κι αλληλεπιδρά με τις εκάστοτε συνθήκες. Πώς επηρεάζει τη δημιουργία του ίδιου του έργου, ο χώρος – υπαρκτός ή εικονικός, συνιστώμενος τόσο από έμφυχο όσο κι άψυχο υλικό. Πώς εναρμονίζεται, συνδιαλέγεται μια εικαστική δράση σ’ ένα ορισμένο αρχιτεκτονικό περιβάλλον, που μπορεί να είναι π.χ. ένα πρώην Οθωμανικό Τέμενος ή ένα σύγχρονο κτίριο.

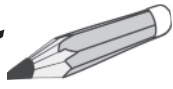
Η σύγχρονη τέχνη δεν είναι παρά μια πράξη εξωστρέφειας. Ενα κίνητρο για δράση, συγκέντρωση και μια συμπτυκνωμένη, χρονικά, παραγωγή εικαστικού έργου. Το έργο ενός καλλιτέχνη αποτελεί πηγή έμπνευσης για το έργο ενός άλλου. Επιπλέον, οι ετερότητες διαλεγόμενες διευρύνουν τα όρια της δράσης καθώς και της συνείδησης των ίδιων των καλλιτεχνών. Η έννοια της δημιουργίας αντιμετωπίζεται ως μια πανανθρώπινη ανάγκη, που ακολουθεί τον καλλιτέχνη όσες εστίες κι αν αλλάξει γεωγραφικά. Όπως οι μνήμες τον ακολουθούν στο διάβα του, χρονικά, κατ’ αντίστοιχο τρόπο λειτουργεί και το αστικό περιβάλλον, ως ένας εν δυνάμει καμβάς, στον οποίον αποτυπώνει συνεχώς τα ίχνη του...

Δημιουργούμε έργα που ταυρίζουν στις επιταγές της εποχής μας... Ο «βαρύς» πολιτισμός που μας έχει κληροδοτηθεί μέχρι σήμερα, μας “υπαγορεύει” να εφεύρουμε διαφορετικούς τρόπους έκφρασης, στην παρούσα συγκυρία εμπλοκής μας με την τέχνη και την κοινωνία, αποφεύγοντας έτσι άστοχες συγκρίσεις με κορυφαίους maîtres του παρελθόντος. Οι προκλήσεις ωστόσο, εξακολουθούν να είναι ίδιες. Να αφουγκραστούμε πλήρως τα κελεύσματα της σύγχρονης εποχής. Αρχή που συμπορεύεται με την εξέλιξη τέχνης και κοινωνίας, διαμέσου των αιώνων.

Τι οφείλουμε τελικά ν’ αποδείξουμε και σε ποιόν; Πόσο ευρηματικοί είμαστε; Ποιός θα κρίνει τον βαθμό πρωτοτυπίας ή πόσο απαραίτητη τελικά η ύπαρξη πρωτότυπων/προτύπων στην τέχνη; Τα ερωτήματα είναι ανοιχτά. Ο χώρος της τέχνης, για κάποιους παραμένει ακόμη ένα “ανέστιο”, αμήχανο, πέρασμα από το αφιλόξενο στο οικείο, τον δικό μας περιφρουρημένο, “απόρθητο”, ιδιωτικό χώρο. Ας αναμορφωθεί τουλάχιστον σε φιλόξενη στέγη θαλαπωρής για τις αμέτρητες χιλιάδες ξεριζωμένες, ευαίσθητες, “ανεδαφικές” ψυχές που αναζητούν μια νέα εστία, μία ελπίδα.

Ο ρόλος της τέχνης στο δημόσιο χώρο επιμένει να είναι καιρία παρεμβατικός. Ενίοτε και δυσάρεστος, φροντίζοντας πρωτίστως να «αναθερμαίνει» ανθρώπινες συνειδήσεις... χωρίς εκλογικευση των μηνυμάτων της, εν μέσω εποχής άκρατου παραλογισμού, λειτουργώντας απατρονάριστα. Ας αναπνέει κι αυτή η δόλια τέχνη/άτεχνη ελεύθερα δίπλα μας, πλάι στα καλά και τα στραβά αυτού του τόπου...

διαγωνισμοί -προσκλησεις

Παραλαβή προπλασμάτων

Παρακαλούνται τα μέλη του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος που είχαν λάβει μέρος στον καλλιτεχνικό διαγωνισμό για την προτομή του Μίνωα Καλοκαιρινού με τα ψευδώνυμα **Διώνη** και **Πικέρμι**, να επικοινωνήσουν με την Εταιρία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας Πανεπιστημίου Κρήτης για την παραλαβή των προπλασμάτων και των φάκελων τους. Τα στοιχεία επικοινωνίας είναι: **Εταιρία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας Πανεπιστημίου Κρήτης**. Τηλ. επικοινωνίας 2810393220 κ. Αλεκάκη.

μικρές αγγελίες

1. Ο Δημήτρης Οσμεινάι, άτομο με προβλήματα όρασης, ασχολείται με την κεραμική και αναζητεί μεταχειρισμένο πλάγιο ελληνικό τροχό κεραμικής. Τηλ. επικοινωνίας: 6945042117.
2. Ζωγράφος ζητεί συνεργασία με εργαστήριο γλυπτικής για πραγματοποίηση έργου Τηλ. επικοινωνίας 6984586948.
3. Πωλείται εργαστήριο ημισόγειο, 56 τ.μ., στην Ακαδημία Πλάτωνος, άριστο, σε πεζόδρομο, για ζωγράφο-γλύπτη. Τηλέφωνο 6977 229739.
4. Η Ελληνική εταιρεία παραγωγής υλικών τέχνης El Greco Colours παράγει και διαθέτει σωληνάκια σε ακρυλικά επαγγελματικά χρώματα (Heavy Body), και σε λάδια επαγγελματικής σειράς (Heavy Body επίσης), των 100 και 50 ml αντίστοιχα. Οι τιμές προς τους συναδέλφους-μέλη του ΕΕΤΕ καθώς και στις σχολές, θα είναι ιδιαίτερα προνομακικές. Πληροφορίες στο www.elgreco-colours.gr και επίσης στο τηλέφωνο 210 2483963, Γ.Βακουφτσής.
5. Ζητείται καμίνι κεραμικής, στρογγυλό ή τετράγωνο, μονοφασικό ή τριφασικό να ανεβαίνει ψηλά. Τηλ. 6943782336.

δραστηριότητες Ε.Ε.Τ.Ε.

Έκθεση Εικαστικών Τεχνών μελών του ΕΕΤΕ Περιφέρειας Αν. Στερεάς Ελλάδας

Το ΔΣ του ΕΕΤΕ αποδέχθηκε πρόσκληση της Μικτής χορωδίας ΕΡΚΥΝΑ να διοργανώσει Έκθεση Εικαστικών Τεχνών μελών του της Περιφέρειας Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας, στο πλαίσιο της παρουσίασης ολόκληρου του μουσικού έργου «Αξιον Εστί» του Μίκη Θεοδωράκη, σε στίχους του Οδυσσέα Ελύτη, το καλοκαίρι του 2019στη Λειβαδιά. Θα ακολουθήσει σε επόμενο φύλλο προκήρυξη.

Έκθεση μελών του ΕΕΤΕ της Β. Ελλάδος στο ΚΜΣΤ

Θετικά ανταποκρίθηκε στο αίτημά μας για Έκθεση μελών του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος της Β. Ελλάδος, η Διευθύντρια του ΚΜΣΤ κ. Μαρία Τσαντσάνογλου. Παραχωρείται αποθήκη στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης, την Άνοιξη του 2020, για τη διοργάνωση Έκθεσης του ΕΕΤΕ, της οποίας το θέμα θα είναι “Αστι-

κό Τοπίο-Ο χώρος όπου κινείται και δραστηριοποιείται ο σύγχρονος άνθρωπος”, θα λάβουν μέρος μέλη του ΕΕΤΕ τα οποία ζουν ή εργάζονται στην περιοχή της Β. Ελλάδος, μετά από ανοιχτή πρόσκληση ενδιαφέροντος. Το ΕΕΤΕ διοργανώνει την έκθεση αυτή με στόχο την ανάδειξη της εικαστικής δημιουργίας των εικαστικών καλλιτεχνών που ζουν και εργάζονται στη Βόρεια Ελλάδα και της ενίσχυσης της περιφερειακής δράσης και συμμετοχής των μελών του ΕΕΤΕ. Θα ακολουθήσει σε επόμενο φύλλο προκήρυξη.

Απόρριψη αιτήματος από το ΥΠΠΟΑ για έκθεση γλυπτικής στην ΠΕΚΑΜ

Το ΕΕΤΕ σε συνεννόηση με το ΔΣ της ΠΕΚΑΜ ζήτησε από το ΥΠΠΟΑ στις 8/3/2019, να φιλοξενηθεί στον αύλειο χώρο της Πανελληνίας Ένωσης Κρατουμένων Αγωνιστών Μακρονήσου/ ΠΕΚΑΜ, έκθεση γλυπτικής με θέμα «Εξορίες». Ο χώρος της αυλής της ΠΕΚΑΜ ανήκει στο ΥΠΠΟΑ το οποίο πριν ένα χρόνο απέρριψε το αίτημά μας για έκθεση, με τη δικαιολογία ότι εκεί φυλάσσεται υπηρεσιακό αυτοκίνητο. Το αίτημά μας δεν έγινε δεκτό με το ίδιο σκεπτικό του 2018!

Μήνας Εφαρμογών των Εικαστικών Τεχνών

Το ΔΣ του Ε.Ε.Τ.Ε και η Εφορεία Διακοσμητικής, διοργανώνουν έκθεση με τίτλο «Μήνας Εφαρμογών των Εικαστικών Τεχνών». Στην έκθεση θα συμμετέχουν μέλη του Ε.Ε.Τ.Ε., ανεξάρτητα από το τμήμα στο οποίο ανήκουν, με έργα τα οποία εντάσσονται στις επιμέρους ειδικότητες οι οποίες καλύπτονται από την Εφορεία Διακοσμητικής και αφορούν στις Εφαρμοσμένες Τέχνες (Επιμέλεια ή Εικονογράφηση εντύπων, βιβλιοδεσία, Ενδυματολογία -Σκηνογραφία, Ζωγραφικοί Διάκοσμοι, Κεραμική, Κόσμημα, Μάσκες Θεάτρου, Νωπογραφία, Σκιτσογραφία, Ταπισερί, Τοιχογραφία, Υαλογραφία βιτρώ, Φωτογραφία, Ψηφιδογραφία, Video Art κ.α.). Κατά την διάρκεια της έκθεσης θα υπάρξει η προαιρετική δυνατότητα στησίματος εργαστηρίων προσθέτοντας έτσι την αμφίδρομη σχέση μεταξύ καλλιτέχνη και κοινού ώστε αυτό να μπορέσει να έρθει σε επαφή με τις τεχνικές δημιουργίας των έργων δίνοντας στην έκθεση και έναν επιπλέον εκπαιδευτικό χαρακτήρα. Έτσι, οι τοιχογραφίες, τα ψηφιδωτά, τα κεραμικά, τα ανάγλυφα, οι υαλογραφίες, κλπ, εκτός από ενεργά διακοσμητικά στοιχεία στο χώρο γίνονται αντιληπτά ως αποτέλεσμα καλλιτεχνικής εργασίας αλλά ταυτόχρονα αναπόσπαστο μέλος της κοινωνίας και του πολιτισμού που συλλογικά συνεισφέρει στην υλοποίησή τους. Η εποχή μας χαρακτηρίζεται από την τάση όπου η Τέχνη φαίνεται να φαντάζει σαν ένα στείο προϊόν, απομακρυσμένη από το σύνολο των ανθρώπων, αφήνοντας την λανθασμένη εντύπωση ότι αυτή, η Τέχνη δηλαδή, αφορά συγκεκριμένες ομάδες που υποτίθεται προβάλλουν, συντηρούν-συμβάλλουν στην πνευματική ζωή με σχεδόν αποκλειστικά οικονομικά κριτήρια. Οι εικαστικοί καλλιτέχνες αναλαμβάνουν το μέρος που τους αναλογεί, ώστε να αναδείξουν την κοινωνική, πνευματική και χρηστική λειτουργία των έργων.

Η Εφορεία Διακοσμητικής στην προσπάθειά της να οργανώσει την έκθεση θέτει τις παρακάτω προϋποθέσεις: **Α)** Τα έργα θα επιλεγούν μετά από κρίση της Ε.Κ.Κ. **Β)** Ο κάθε συμμετάσχων θα έχει στη διάθεσή του 1,5 τ.μ. για επιτοίχια έργα και 2 τ.μ. για επιδαπέδια. **Γ)** Για την κατάθεση εντύπων συμμετοχής θα υπάρξει νεώτερη ενημέρωση. Επίσης η παράδοση και παραλαβή των έργων θα γίνουν στο χώρο της έκθεσης με ατομική ευθύνη του καλλιτέχνη και εντός των ημερομηνιών που θα ανακοινωθούν. **Δ)** Τα έργα να είναι έτοιμα προς ανάρτηση και σε περίπτωση χρήσης βάρων ή άλλου βοηθητικού προς την ανάρτηση αντικειμένου ο καλλιτέχνης οφείλει να φέρει το δικό του εξοπλισμό. **Ε)** Οι συμμετέχοντες να είναι οικονομικά ενήμεροι έως και το έτος 2015 ή εφ' όσον έχουν παλιότερα χρέη στο ΕΕΤΕ, να έχουν κάνει διακανονισμό και να τον τηρούν.

Η έκθεση θα πραγματοποιηθεί τον Οκτώβριο 2019 σε χώρο του Δήμου Αθηναίων (στο Πολιτιστικό Κέντρο «Μελίνα» στο Θησείο ή -αν γίνει δεκτό το αίτημά μας- στη Δημοτική Πινακοθήκη) και υπάρχουν και συνεννοήσεις να γίνει και σε χώρο του Δήμου Δραπετσώνας-Κερατσινίου. Περισσότερες πληροφορίες στα γραφεία του ΕΕΤΕ, Βαλτετσίου 42, Εξάρχεια, κ. Εφη Μελέτη, τηλ. 210 3300016, εσ. 103 και στην ιστοσελίδα του ΕΕΤΕ, www.eete.gr.

Χαρακτική - Από την Προϊστορία στην Ελλάδα του Σήμερα

Προκήρυξη ενδιαφέροντος για συμμετοχή στην Εκθεση Χαρακτικής στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας

Το ΔΣ του ΕΕΤΕ και η Εφορεία Χαρακτικής σε συνεργασία με την σταθεσία Οργανωτική Επιτροπή για την Εκθεση, προκηρύσσουν μεγάλη ιστορική Εκθεση Χαρακτικής με θέμα: «Χαρακτική - Από την Προϊστορία στην Ελλάδα του Σήμερα», στην αίθουσα «Νίκος Κεσσανλής» της ΑΣΚΤ Αθήνας. Σκοπός της Εκθεσης είναι να παρουσιασθεί ο ρόλος και η προσφορά της Χαρακτικής Τέχνης στην εξάπλωση της Γνώσης στην Ανθρωπότητα διαχρονικά από τη Γένεσή της με τις Προϊστορικές Βραχοχαράξεις και την Εξέλιξή της έως την Ελλάδα του σήμερα. Ο χώρος παραχωρείται από 05/10/ έως 05/12/2020.

ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ: 1) Δικαίωμα συμμετοχής στην Εκθεση έχουν όλα τα μέλη του ΕΕΤΕ που είναι ταμειακώς ενήμεροι. Σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής θα γίνεται οικονομικός διακανονισμός με το ΕΕΤΕ, εξοφλώντας ένα μέρος των οφειλών τους. 2) Ο κάθε καλλιτέχνης θα πρέπει να στείλει 5 πρωτότυπα έργα μίνιμουμ έως οκτώ μάξιμουμ. Δεν θα υπάρχει περιορισμός στη χρονολογία δημιουργίας των έργων. 3) Δεκτά γίνονται τα έργα των οποίων η όλη διεργασία θα είναι αποκλειστικά προσωπική δουλειά του κάθε καλλιτέχνη. Την ευθύνη αυτή τη φέρει ο δημιουργός του έργου υπογράφοντας υπεύθυνη δήλωση για καθένα από αυτά. Μπορούν να εκπροσωπηθούν όλες οι τεχνικές της Χαρακτικής και η εξέλιξή τους (νέες τεχνολογίες). Δεν θα γίνονται δεκτά: αναπαραγωγές έργων ζωγραφικής, σχεδίου και φωτογραφίας. 4) Ο χώρος που αναλογεί στον κάθε καλλιτέχνη δεν θα ξεπερνά το 1,5 μ. πλάτος και ύψος απερόριστο. Η ανάρτηση των έργων θα γίνει χρονολογικά ακολουθώντας τη γενική χρονολογική ανάρτηση όλης της Εκθεσης. 5) Τα υποβαλλόμενα έργα θα κριθούν από την Ολομέλεια της Επιτροπής Κατάταξης και Κρίσης του ΕΕΤΕ. Τα έργα που θα επιλεγούν για να εκτεθούν θα πρέπει να είναι έτοιμα για ανάρτηση και τοποθέτηση με ευθύνη του δημιουργού.

Κατάθεση εντύπων συμμετοχής: Από 06 / 05 / έως 30 / 09 / 2019

Στο έντυπο συμμετοχής θα αναγράφονται: Ο τίτλος του έργου, οι διαστάσεις, το υλικό/τεχνική το έτος δημιουργίας, ο αυξοντας αριθμός του αντιτύπου, προαιρετικά εάν υπάρχει, που αναγράφεται στο

έργο και η τιμή ασφάλισης. Θα συνοδεύονται υποχρεωτικά από ψηφιακή φωτογραφία του κάθε έργου, σε αρχείο jpg, σε ανάλυση 300 dpi, και 72 dpi, με την ένδειξη σε κάθε εικόνα: ονοματεπώνυμο, αριθμηση ίδια με το έντυπο συμμετοχής, τον τίτλο του έργου (πχ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΝΙΚΟΣ_1_ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ, ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΝΙΚΟΣ_2_ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ), με την ένδειξη στο μήνυμα: **ΕΚΘΕΣΗ ΧΑΡΑΚΤΙΚΗΣ**

Φόρμα βιογραφικού: το βιογραφικό θα πρέπει να είναι δακτυλογραφημένο, δίγλωσσο, ελληνικό και αγγλικό έως 200 λέξεις, σε αρχείο word 11 στιγμών Calibri. Δεν θα γίνονται δεκτά χειρόγραφα βιογραφικά, ούτε χειρόγραφα σκαναρισμένα. Για την ποιότητα του βιογραφικού και τη μετάφραση υπεύθυνος είναι ο καλλιτέχνης.

Υπεύθυνη δήλωση ότι τα υποβαλλόμενα έργα είναι δικής του δημιουργίας. Η προκήρυξη και το έντυπο συμμετοχής, θα αποσταλούν στους συναδέλφους που έχουν δώσει την ηλεκτρονική τους διεύθυνση, θα δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα του ΕΕΤΕ και θα βρίσκονται στα γραφεία του ΕΕΤΕ. **Όλα τα παραπάνω: 1) Έντυπο συμμετοχής, 2) ψηφιακές φωτογραφίες έργων, 3) φόρμα βιογραφικού, 4) Υπεύθυνη δήλωση, θα αποστέλλονται ηλεκτρονικά με την ένδειξη ΕΚΘΕΣΗ ΧΑΡΑΚΤΙΚΗΣ, στην ηλεκτρονική διεύθυνση του ΕΕΤΕ: eete_dra-seis1@eete.gr. Επίσης θα γίνονται δεκτά και σε cd στα γραφεία του ΕΕΤΕ.** Περισσότερες πληροφορίες στα γραφεία του ΕΕΤΕ κ. Έφη Μελέτη 210 3300016 εσωτ. 103 και στην ιστοσελίδα του ΕΕΤΕ www.eete.gr

Σημείωση: Από το 2018 οι αιτήσεις που έχουμε κάνει για εξεύρεση μεγάλου εκθεσιακού χώρου είναι: Στο Ζάππειο Μέγαρο του οποίου το κόστος ενοικίασης ανέρχεται σε εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ. Στο Μέγαρο Μουσικής το οποίο και δεν μας απάντησε. Στο Μουσείο Μπενάκη όπου οι δύο πάνω όροφοι που μας παραχωρούν είναι μικροί. Στο Μεΐζονος Ελλητισμού που μας ζητούν 60.000 ευρώ. Στο Ε.Μ.Σ.Τ. που είναι ακόμα ανοργάνωτο και δεν έχει το αίτημά μας εξεταστεί από το ΔΣ του. Τέλος στην Α.Σ.Κ.Τ. που μας παραχώρησε την αίθουσα Κεσσανλή ζητώντας μας 30.000 Ευρώ, θέμα για το οποίο έχουμε επανέλθει ζητώντας τους να επανεξετάσουν το ποσό, καθώς και διεκδικούμε χρηματοδότηση και το ΥΠΠΟΑ.

Έκθεση Γλυπτικής στο Βυζαντινό & Χριστιανικό Μουσείο

Το ΔΣ και η Εφορεία Γλυπτικής του ΕΕΤΕ, διοργανώνουν έκθεση Γλυπτικής με ελεύθερο θέμα, στον αύλειο χώρο του Μεγάρου της Δουκίσσης, του Βυζαντινού & Χριστιανικού Μουσείου (Βασιλίσσης Σοφίας 22, Αθήνα). Διάρκεια έκθεσης: 20 Σεπτεμβρίου έως 20 Οκτωβρίου 2019. Εγκαίνια: Παρασκευή 20 Σεπτεμβρίου 2019

ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ: • Δικαίωμα συμμετοχής έχουν όλοι οι καλλιτέχνες, μέλη του ΕΕΤΕ (Συμμετοχή μέχρι 2 έργα). • Τα έργα δεν θα πρέπει να έχουν εκτεθεί στην προηγούμενη Εκθεση Μικρογλυπτικής που πραγματοποιήθηκε από το ΕΕΤΕ στο χώρο του Βυζαντινού Μουσείου (2018), στη ΠΕΚΑΜ και στο Καλλιτεχνικό Σχολείο Κερατσινίου (το 2017). • Διαστάσεις έργων: Η μεγαλύτερη διάσταση θα είναι από 50 έως 150 εκατοστά. Καμία διάσταση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 150 εκατοστά. Επίσης, το βάρος τους δεν θα πρέπει να είναι απαγορευτικό για τη μετακίνησή τους. • Τα έργα τα οποία πρέπει να στηρίζονται σε βάση θα πρέπει να συνοδεύονται οπωσδήποτε, από τις βάσεις τους, διαφορετικά δεν θα γίνονται δεκτά. • Επειδή η έκθεση διοργανώνεται σε υπαίθριο χώρο: α) λόγω των καιρικών συνθηκών και β) θα υπάρχει αρκετός κόσμος που θα κυκλοφορεί ανάμεσα στα έργα, η στερέωση τους στη βάση αλλά και το βάθρο τους να μη δημιουργεί κίνδυνο για τη σταθερότητα του έργου. • Η σωστή στήριξη του γλυπτού είναι ευθύνη του καλλιτέχνη. • Να έχουν φιλοτεχνηθεί την τελευταία δεκαετία (από το 2008). • Τα έργα θα πρέπει να είναι οπωσδήποτε και μόνον από ανθεκτικά υλικά ώστε να αντέχουν στις καιρικές συνθήκες δεδομένου ότι η έκθεση είναι υπαίθρια. • Τα έργα θα μεταφερθούν και θα επιστραφούν με ευθύνη και δαπάνη των δημιουργών.

Προθεσμία κατάθεσης εντύπων συμμετοχής: Από 20 Ιουνίου έως 19 Ιουλίου 2019. Τα έντυπα συμμετοχής θα συνοδεύονται υποχρεωτικά από ψηφιακή φωτογραφία του κάθε έργου, σε μορφή jpg, 300dpi, & 72dpi, μέγεθος 14x21, με την ένδειξη σε κάθε εικόνα: **ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ + αριθμός ή τίτλος έργου (πχ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ 1, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ 2)**, με την ένδειξη στο μήνυμα: **ΕΚΘΕΣΗ ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ.**

Φόρμα βιογραφικού (το βιογραφικό θα πρέπει να είναι σε μία σελίδα όπως η φόρμα) σε αρχείο word 11 στιγμών Calibri. Δεν θα γίνονται δεκτά χειρόγραφα βιογραφικά, ούτε χειρόγραφα σκαναρισμένα.

Η προκήρυξη, και το έντυπο συμμετοχής θα βρίσκονται στα γραφεία του ΕΕΤΕ, θα δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα του ΕΕΤΕ καθώς και θα αποσταλούν στους συναδέλφους που έχουν δώσει την ηλεκτρονική τους διεύθυνση στο ΕΕΤΕ. Τα έντυπα συμμετοχής συμπληρωμένα, η φόρμα βιογραφικού και οι ψηφιακές φωτογραφίες των έργων, **θα γίνονται δεκτά έως την Παρασκευή 19 Ιουλίου 2019**, στα γραφεία του ΕΕΤΕ, κατά τις ώρες 10.00 – 14.00, καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση του ΕΕΤΕ, eete_dra-seis1@eete.gr, με την ένδειξη «ΕΚΘΕΣΗ ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ - ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ». Τα έργα θα ασφαλιστούν καθώς και κατά τη διάρκεια της έκθεσης στο χώρο θα υπάρχει φύλαξη σε 24ωρη βάση. Την ευθύνη της Εκθεσης θα έχει η Επιτροπή Κατάταξης και Κρίσης και η Εφορεία Γλυπτικής. Έργα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της προκήρυξης δεν θα γίνονται δεκτά.

Περισσότερες πληροφορίες στα γραφεία του ΕΕΤΕ, Βαλτετσίου 42, Εξάρχεια, κ. Έφη Μελέτη, τηλ. 210 3300016, εσωτ. 103 και στην ιστοσελίδα του ΕΕΤΕ, www.eete.gr.